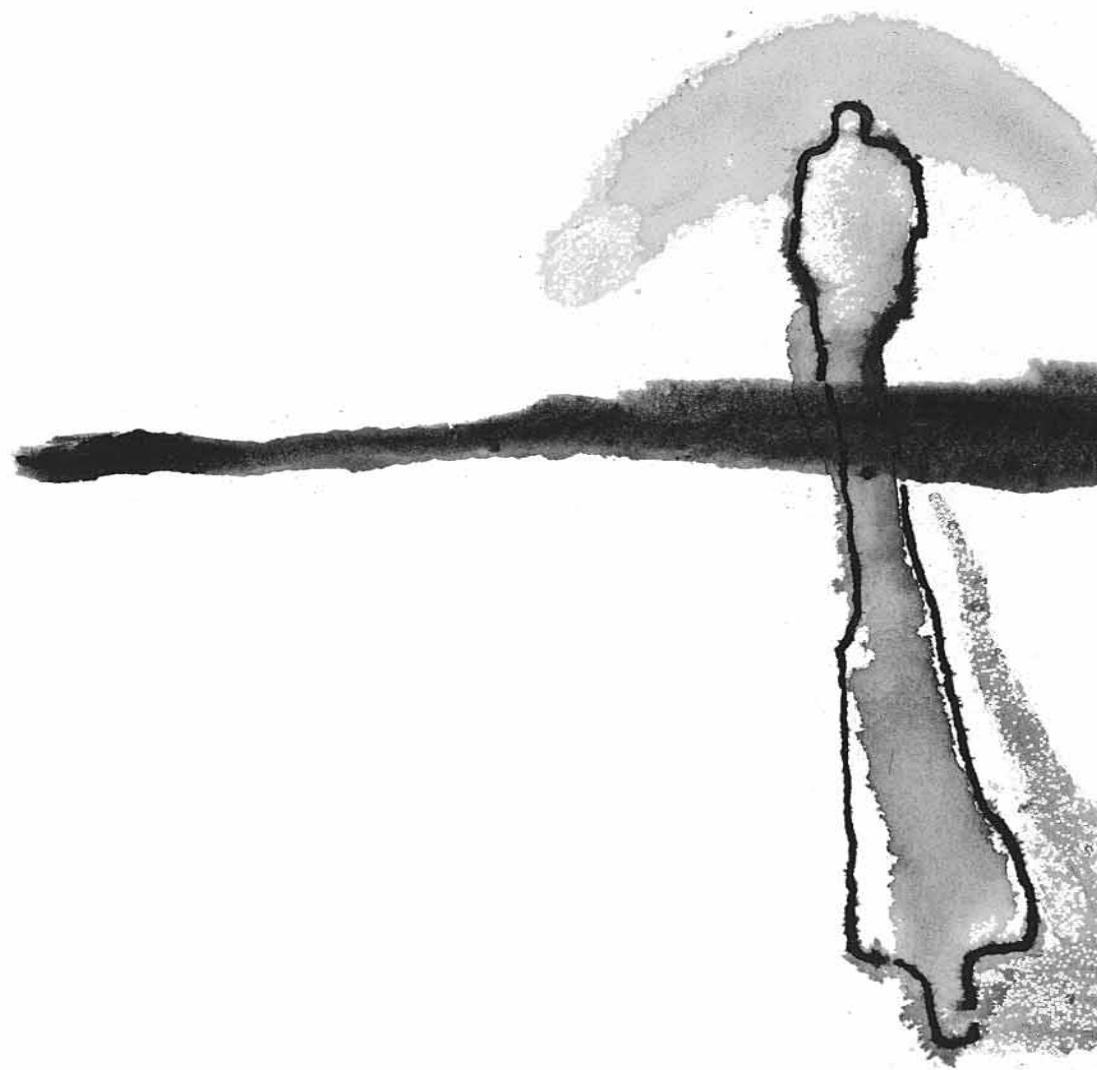

Vydanie knihy finančne podporila
obec Horná Štubňa a mesto Turčianske Teplice.

Ticho rúk / haiku

miroslav bartoš

Mošovce 2015

香

香

香

Haiku

Sedemnást' slabík.
Pridlhé na ozvenu,
dosť na vyznanie.

**PRAMIENKY
TICHA**

Aj tak

Dobre je nemať,
po čom si veľmi túžil.
Nič si nestratil.

Lúbená

Slnčné lúče
okolo tvojich očí.
Moja obloha.

Omyl

Tvoj tieň sa predsa
neobzerá za tebou.
Vedie ho slnko!

Reč

Rovina stola
sa rozrastá do tvojich
sústredených slov.

Mláďa odletelo

Prázdne hniezdočko,
konár ho ďalej hojdá,
hľadá na nebo.

Spokornievat'

Vystupujeme.
Hora nás druhou stranou
zhadzuje dole.

Nielen ona

Mačka pri nohách,
vďačná za našu blízkosť,
hrdšie odíde.

Zmyslozrelosť

Omamná jeseň,
vône žltej, červenej.
Zradná zrelosť tiel.

Nostalgia I

Tata tata ta...
Vlak rozráža krajinu.
Vrana zakráka.

Voda

Búri sa, stúpa,
dozrieva v hĺbkach zeme.
Slzí zo zreníc.

Zvukomafba

Jarok ticho lká,
lúky vlnkami vlní
júnový vánok.

Súvisle

Pstruh v prúde vody
vychutnáva jej dary.
Ním ďalej plynú.

Hore prúdom

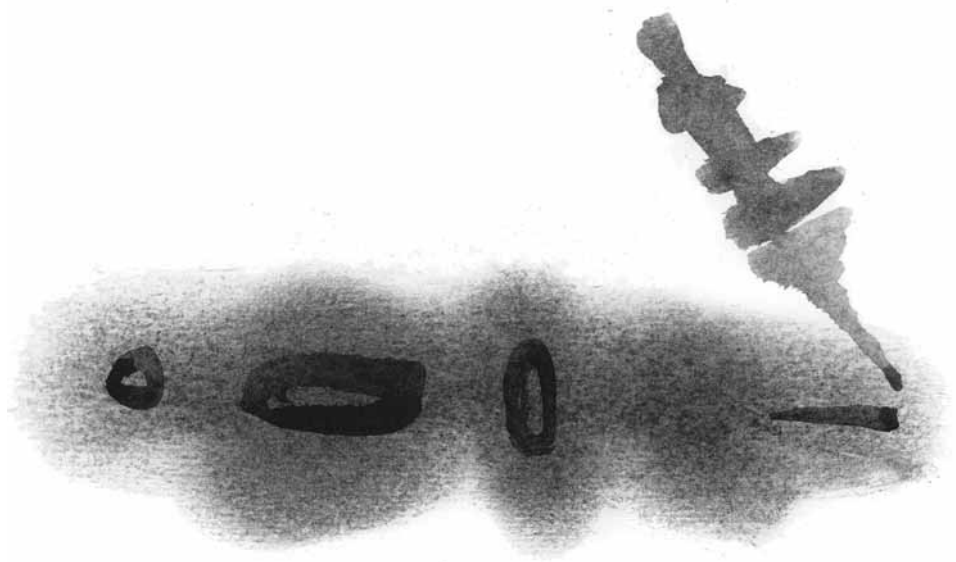
Jej sila rastie
stúpaním po špirále.
Reči lososie.

Svoje

Vzala ho voda.
Mlčia a neveria mi:
Vzala len vodu.

Ty nie

Špirála vody silnie.
Vynáša ryby nahor.
Teba potopí.

Pozri

Tajomná rieka.
Kameň pláva ponad dno,
vážka nad nimi.

Srnček

Pousmeje sa
Bytie nad plachým tvorom:
Aspoň utekaj!

Trpezlivo

Drevo orecha
až po smrti dozrieva.
Rodí sa dielo.

Pramienky ticha

Počúvaj ticho
a rozoznie sa tvoja
najkrajšia pieseň.

Ty

Súmrak sa skláňa.
V tíchnucom svetle vstávam
tebou zažatý.

Súlad

Vesmírna rýchlosť
neruší ticho záhrad
a milovania.

Čo púta

Moje vedomie.
Hľa aj mesiac sa stráca.
Láska ma vracia.

Dva svety

Z útrob školy
otváram temné dvere.
Ach, aké svetlo!

Melanchófia

Člup, kvapka a dážd'.
Krajina ako krčah.
Som smäd a chcem rásť.

Relatívne

Strom spieva mraku.
Závisí od pohľadu.
Žaba sa smeje.

Lahkosť

Podvečer svieži.
Nado mnou mráček mušiek.
Zlahka si bežím.

Myšlienky

Slov sťa maku.
Kruží čierny vták.
Zotiera haiku.

Vodstvo

Rozbitá kvapka
z výšky uvidela zem.
K sebe sa zbieha.

Vstávam

Svet sa otočil.
Kde sa ráno stráca sen?
Vie len spev vtáčí.

Strieborné ráno

Tisíce zvoncov
cinká z ľadovej trávy.
Stojím v tej riave.

Novembrová hmľa

Večer si ľahla.
Prevalila na mňa noc.
Aj bránu rána.

Noc

Nízky lúč lúny.
Šelma saje temný tieň.
Vo mne zamňaučí.

Tanečnica

Teraz vystúpi
pohyb kriviek na vrchol.
Zrak sa mi opil.

Akvarel

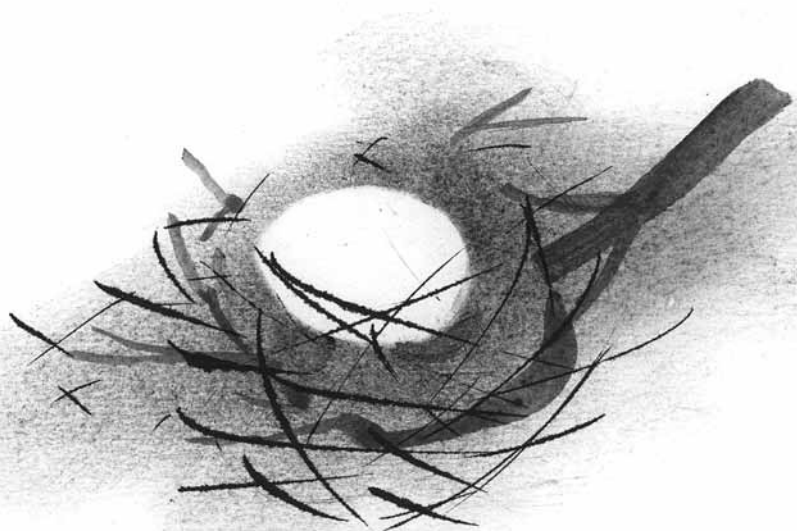
Skĺzava kvapka.
Mokrý papier zajasá.
Farba som ja sám.

Ukryté

Nevidím oči.
Tie, čo už teraz píšu
scenár môjho sna.

Nesmiernosť

Hviezdy a slová
majú spoločné dialky.
Haiku ich schová.

Oberačka

Plod sa ma pýta:
Komôrka vybielená?
A ja som zrelý!

Babie leto

Jeseň zakvitá.
Večná otázka starca:
Zas príde zima?

Za oknom

Svit rannej hviezdy
hasne mi pred očami.
Potápam sa v hmle.

Oriešky

Rýchle sú myšky.
Rýchlejšie orešnice.
A ja som tretí.

Chmúrne

Ráno je mokré.
Drobný dážď mrholí len
malé myšlienky.

Koniec leta

Vravíš, ostanem.
Ale zvedú ťa farby.
Vône jesene.

Očakávanie

Hľadím k obzoru.
Starci sa už prisali
k babiemu letu.

Púšťanie šarkanov

Obloha má oči
a pestré dračie chvosty.
Víria mi myslou.

Ranné stretanie

Mám ťa rušiť v snách?
Povieš mi ich pri káve.
Schádzam po špičkách.

Dilema

Chcela by vládnuť.
Môť vyrovnať sa mužom!
Neprísť o ženstvo?

Jesenný vietor

Píska, tancuje,
ruky má plné rečí.
Hlas krikľavejší.

Jesenná slávnosť húb

Fialovo ma
víta tanec pôvabníc.
Prvý treba prísť.

Dary

Tvár krajiny je
dnes ako dievča moje.
Úsmev za úsmev.

Kam?

Kam ma vedie pulz
srdca a kam myšlienky?
Strom kráča z hory.

Spolu

Pozri, tieň túži
objať lúč svojho svetla!
Aj Áno aj Nie.

Vzdialenie

Ty sedíš v meste.
A mňa pichá ihličie
jedľovej hory.

Odpoveď

Tvoja túžba je
smäd skaly po koreni?
Rieky po brehu!

Čas bukového ohňa

Bukový oheň
hudie hore komínom
snehu o tebe.

Čarodejné noci

Patříš mi milá,
ale až po súmraku.
Ako moje sny.

Kým príde ráno

Rýchla letná noc,
koľko nám čiernych koní
vbehne do stajní?

Plný teba

Nechod' do ulíc.
Môj les je plný piesní,
teba a voní.

Príd'

Volám si ťa späť
do krištálových vlniek.
K môjmu prameňu.

Jarná udalosť I

Popri potoku,
keď odplávali pstruhy,
štverá sa podbeľ.

Jarná udalosť II

Obloha modrie.
Tvoj úsmev vonia juhom.
Znovu dospievam.

Jarná udalosť III

Jarné vlny riek.
Počuješ jarnú hudbu.
A valachov smiech.

Jarná udalosť IV

Zvlieka sa slnce.
Počuješ hukot úľa?
Búši mi srdce.

Rezbár Matej Čupec

Drevo? Videl doň.
Aj hrče ľudských duší.
Kráčam z hory von.

Kremnické

Zubaté vrchy
odhrýzajú z oblohy
štrbavú pílu.

Špicenberg

Ten hrot ma mámi.
Ktosi píli oblohu.
Štverám sa k nemu.

Horná Štubňa

Len vrch a píla.
Pod erbom čítaj deje,
nebude iná.

Čipka

Ihla prsty ved!
Tvoj obraz z nití svieti.
Vidno trbleť hviezd.

Čipkárka Vlasta

Mysel ťahá niť.
Až vpich ihly zabolí,
vytryskne krása.

Neskoro v jeseni

Z parohov stromu
kričí napichnutý list.
Nezobuď úzkosť!

Do dlaní chytám

Voda vynáša
správy von z temnej zeme.
Studienka naša.

Jazierce – vyvieracia

Vracia mi tvár tam,
kde znovu so mnou vyvrie.
Z tufovej skaly.

Neuznaná

Krehká je tráva?
Unesie ťarchu volov.
Aj to, čo vravia!

Okruhliak

Som ako bochník
vyvaľkaný krajinou.
Ohňom i ľadom.

Zima

Nad Poludnicou
svieti už iba mesiac.
Predlžujem tieň.

Naspäť

Za letom bežím.
Zas bosý chlapec v zboží
húsky pasie si.

Nehybnosť

Voda, slnko, slon.
Žaba kváka v močiari.
Neviem vyliezť von.

Nenasytosť

Čo vidí hryzie.
Aj onomatopoje
poje a zdrhne.

Jadro života

Zvinulo sa mi
do orieška lieskovca.
Plšík ho chráni.

Jesenná aleja

Už zas plieska bič,
zrúca nám kráľovstvo.
Bez úst potom krič.

Fatranská hmľa

Do dolín vteká,
mám plávať a či lietat'?
Z ostrova slnka.

Januárový deň

V mrazivej kocke
ako vo zveráku vriem.
Slnko páli srieň.

Vstávanie

Na dno klesá sen.
Koniec noci vošiel sem.
Bezradne zlietam.

Prechádzka

Ticho v krajine.
A už sem vlieta krádel.
Myšlienky kľujú!

Chystanie jasličiek

Och, slnoodvrat
decembra je najdlhší.
Narodí sa Boh?

V rodisku

Cez závoj rokov
som vošiel do údolia.
Stretal som seba.

Zrkadlenie

Voda ma vlní.
Môj obraz modro tečie
tvárou oblohy.

Bystrina

Vode ukážem
ráno tvár – striebri si ma
a viaže k sebe.

Rybky detstva

Súvetia šupín
plávu a vlnia sa mi,
za chvost ich chytám.

Deň sňovratu

Išiel som horou.
Slnko zapadlo v jamke
srnčích kopýtok.

Noc má svoju moc

Pristúpila ma
a ruky oťaželi.
Ušiel som na sne.

Sneží

Z okna sa pozri,
nebo sa k nám znížilo
v nočnom nežnení.

Zimná krajina

Biela nemá hlas,
(oddáva sa bez rečí)
stícham v páperí.

Čo môžeš

Nevložíš vetru
do úst melódiu.
Tú jeho si chyť.

Trojkráľová zima

Mrazivé iskry
vrždia sťa hrudky syra.
Aj komín iskrí.

Január

Studené svetlo
poludnia už dohára.
Kozúbok a ja.

Odložené

Starý žijem to,
čo bolo krásne v mladi.
Lampu zažíham.

Bez snehu

Stará tráva sa
nám do zimy nestará.
Políha nahá.

Čo žiada?

Noc ma zbudila
a spánok kamsi ušiel.
Ale tma mlčí.

Zimná prechádzka

Les mi dnes vraví:
Mlčím, aby ste spali.
Jarček do jari.

Chôdza 13. januára

Bielo-biely jas.
Kroky zapisujú pulz.
Raz dva raz dva zas.

Trvanie

Stojím na brehu.
S rozvahou plyní rieka.
Vrby sa nehnú.

Púť

Z vršku na vršok,
čaká ťa ešte vyšší.
Vždy tam, kde nie si.

Neistota

Tiché kvílenie,
to Nepominuteľnosť
spoznáva úzkosť.

Brieždenie

Kohúta budí
fí-ví-čví, hanba, on spí.
Ostrý hvizd drozdí.

Mocnosti

Hlas mora rastie,
vstupuje do oblohy.
Klesám na nohy.

Tíchnutie

Večerné zore
prepichlo zapípnutím
zvedavé vtáča.

Komunikácia

Na snežnej stráni
píšeme svoje správy:
Vtáctvo, srnka, ja.

Čo ostane

Teda odídeš?
A čo moja prázdnota!
Plná po tebe?

DAR TICHA

Misionár

Počul si, žeby
makovica sypala
svoj mak do inej?

Na krížnych

Nesieme telá
a hľadáme si dušu.
Na krížnych cestách.

Jestvovanie

Všetko čo tu je,
zjavuje sa aj zmyslom.
Hľadám sa v sebe.

Sochár

Vysekám ťa z pút!
Dláto v skvostnom mramore.
Utekáš mi Rút!

Škodca

Kto špiní vodu?
Siahaš na krv života,
dusíš vlastnú mať!

Postoj

Len pamäť kvapky
presahuje vid oka.
Múdry neuhne.

Ticho rúk

Sej voľnou rukou,
myšlienka o úrode
kráča za tebou.

Boliestky

Vaše náreky:
Trpkovzlyky húseníc,
že musia vzlietnuť.

Bez

Vo výškach spevu
som túžil počuť srdce.
Zaznel však potlesk.

Kto vládne

Rozmarná vôňa.
Ale vládca zavrel úľ.
Načo je krása?

Kazateľ

Vie, ako mám žiť.
Ale aj z celibátu
zvoní pohlavie.

Neposlušnosť

Pán nadriadený!
Práve zo svojej vôle
rozkvitá lúka...

Pobľad

Svetlo do očí.
Otec ma vo sne vidí.
Hrob neuhýba.

Prevrátene

Myšlienky živé:
Tráva zožala slávu.
Zelená vo mne.

Áno nie

Nasýti báseň?
Bodavé oči na mne.
Šelmy iste nie!

Ticho

Skúsených hladí.
Mladým nejde do hlavy.
Počuj, čo vraví...

Zmena

Vitaj z cesty späť.
Ale my nie sme iní.
Ona je v tebe.

Ono

Ono mi vraví:
Buď neverný bolesti.
Radostiplný.

Znak

Čiara pod lúčom
je zabudnutý pohľad.
Kto chce, vidí tieň.

Len

Cudzia myšlienka
iba preletí uchom.
Ihla bez nite.

Myšlienka

Ako podenka
vyletíš a hynieš mi.
Nádej pondelka.

My nie

Jablko áno.
Deti vedia čím boli,
kým k nám nespadi.

Odmena

Vidiš lenivosť.
Zdala sa ti byť sladká.
Prázdna nariekaš.

Mlátenie slamy

Počúvajúcich
odvial znudený vánok.
Do krasoticha.

Spomínanie

Deň leží v prítmí.
Márne je myslieť na ňu.
Bližšie ku žiaľu.

Pokojne

Nemať veľa slov,
aj z nich mnohé nechať spať.
Pri jednej svieci.

Ustaté ráno

A sny bez krídel?
Unavujúca drina,
dubasia myseľ.

Ja - ty

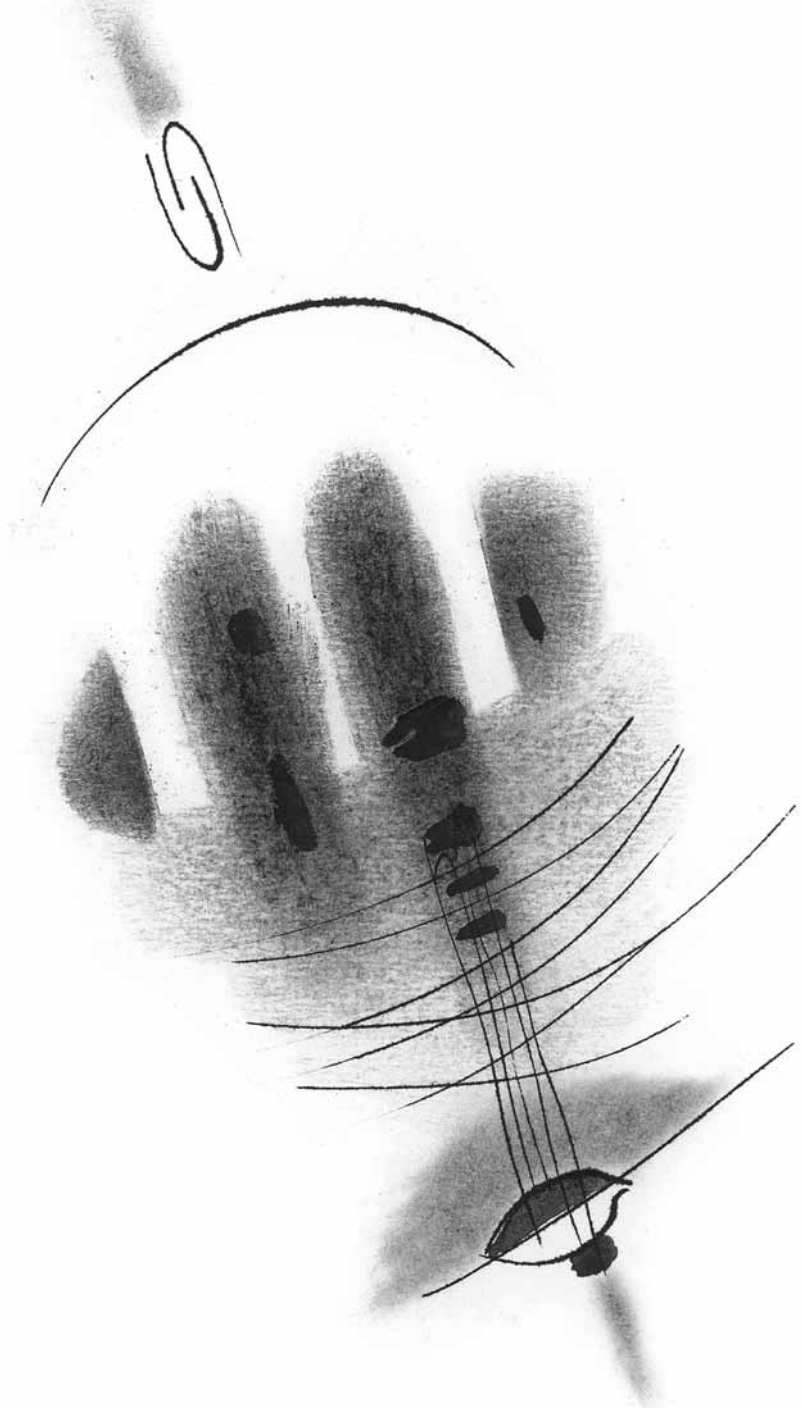
Máš sen o štěstí?
Ja však držím opraty.
Neodporuj mi!

Pranie

Mierovú fajku
pošlite po orbite
mobilom svetu.

Skvelý model

Už dlho máme
komunikačnú vatu.
Mobil chce haiku!

SMS

Pošlite takú
sviatočnú správu svetu.
Len krátke haiku!

Takto?

Chceli sme dobre.
Na kultúru sa žobre.
Boháči chradnú.

O láske

Vyšli z úst slová,
vírusy jazykové.
Hádzu nám drobné.

Vpred

Čím sme si istí?
Na pleciach biednych rastie
reťaz závisti.

Aj

Niekomu milé,
milému aj ostatné,
rečieme slová.

Pamiatke zosnulých

Vône chryzantém
a plamienky pamäti
vedú nás dnes k nim.

Pokušiteľom

Učili nás žiť
to, čím sme byť nemohli.
Sme tu, oni nie.

Ponuka

Hľadáš si priestor?
Pod' sa vo mne rozplynúť,
šepce mi vietor.

Dva brehy

Náš rozchod sú len
vlny čerené vetrom.
Nie prúdy spodné!

Povodeň

Bôľ sa k nám valí.
Mútna voda cez brehy
tečie do spální.

Ludia zhora

Čo vravia z výšok
vetvy stromu koreňom?
Že hýbu vetrom.

Spolubytie

Hľadáš svoje Ja?
Pozri diaľke do očí.
Nosí ťa v sebe.

Dielo

Nad všetkým, čo si
vytvoril, staval, hľadal,
vták mávne krídlom.

Otroké

Hlavy sklonené.
Za displejom zhasol svet.
Nad oblaky leť!

Blížny

Až tam nemysli!
Vedomie nebi bytím.
Len ma z kríža sním!

Mafiarova reč

Obraz je nanič.
Virtuálne mámenia
zaplienili svet.

Láska

Závislá väzní.
Mení sa na prekliatie.
Skús len utiecť z nej!

Ja

Chrám je tvoje telo.
Vieš, že do iných svätýň
by si nevstúpil.

Poznanie

Beda mi, beda!
Teraz som sa stal takým,
ako som myslel.

Priateľka

Nemám čas, vraví.
Ale ja sa nepýtam.
Len chcem byť s tebou.

Bytie

Tajomná rieka,
my sme jej veční plavci,
plynie vesmírom.

Handwritten cursive text, possibly a signature or name, written in black ink on a white background. The text is slanted and appears to be a single word or a short phrase.

Galéria Ľudovíta Fullu

Sem majstri lýry
dnes s novým slovom prídu.
Do brány umu.

Prvé krôčiky

Slávkine nôžky
rozbehli sa za slávou.
Tíším jej bôľky.

Šrám

Šarm, čo rád tasil,
sa po štvrtstoročí vo
funkcii skvasil.

Neporozumel

Ihlice mrazu
vhodil do našich tváří.
Zranil ho úsmev.

Rada

Nebež, sadni, lež!
Keď ťa ženú súťažiť.
Pokojný ako jež.

Ty a ja

Večná je reťaz
ty – ja a na jej konci
háčik ty a on.

Zakrivenie

Šteňa naháňa
chvost, ten zakrivený čas.
Rovnej cesty niet.

... a dnes sa narodila Natália

Z jari do leta:
Jakub, Matej, Belka a
Lukáš, Eliška...

Plavba

Na Mliečnej dráhe
plávajú argonauti
k syrovej Zemi.

Referendum 2015

Vie, zahynul by,
náš politik bez témy:
Zdvihne pohlavie.

Len mojej milej

Mám rada farbu.
Oranžovo-zelenú.
Namiešam ti ju!

Krehká

Krása sveta a
tratí sa pred očami.
Pre hlúpe slovo.

Skúsenosť

Všetko hľadané
máš po celý čas doma.
Svetom treba prejsť.

Všetko zanechať

Prísť nahý na svet
je ľahké, ale kto vie
rovnako odísť?

Melanchólia

Chodník bez chodca,
cesta bez voza chradnú.
Burina bujnie.

Diosauri?

Kto dnes unáša
Európu do neznáma?
Ten, čo nás zradil.

Teraz

Človeka chytia
na lúbezné znenie slov.
Počuť v nich reťaz.

Haikobájka

Tráva? Si slabá!
Keby si padal z brala,
chytíš sa aj mňa!

Očakávanie

Vôňa, ihličie,
čisté ticho mysle, rúk.
Chvíle vianočné.

Myšlienka

Pohladí môj deň
letným mávnutím krídla.
Tráp sa, odlietam!

Dar ticha

Len ja vyliečim
oči, myseľ, srdce, sluch.
Umlčal ich krik.

Priateľovi

Môj obraz v твоjich
očiach stratil slobodu.
Odomkni myseľ!

Dva hlasy

Vraví mi, vzlietni!
A ťarcha odžitého:
Seď a spomínaj!

Pamäť

Celý deň vojde
do neurónových sietí.
Ulož, vymaž, zmeň!

Vinš

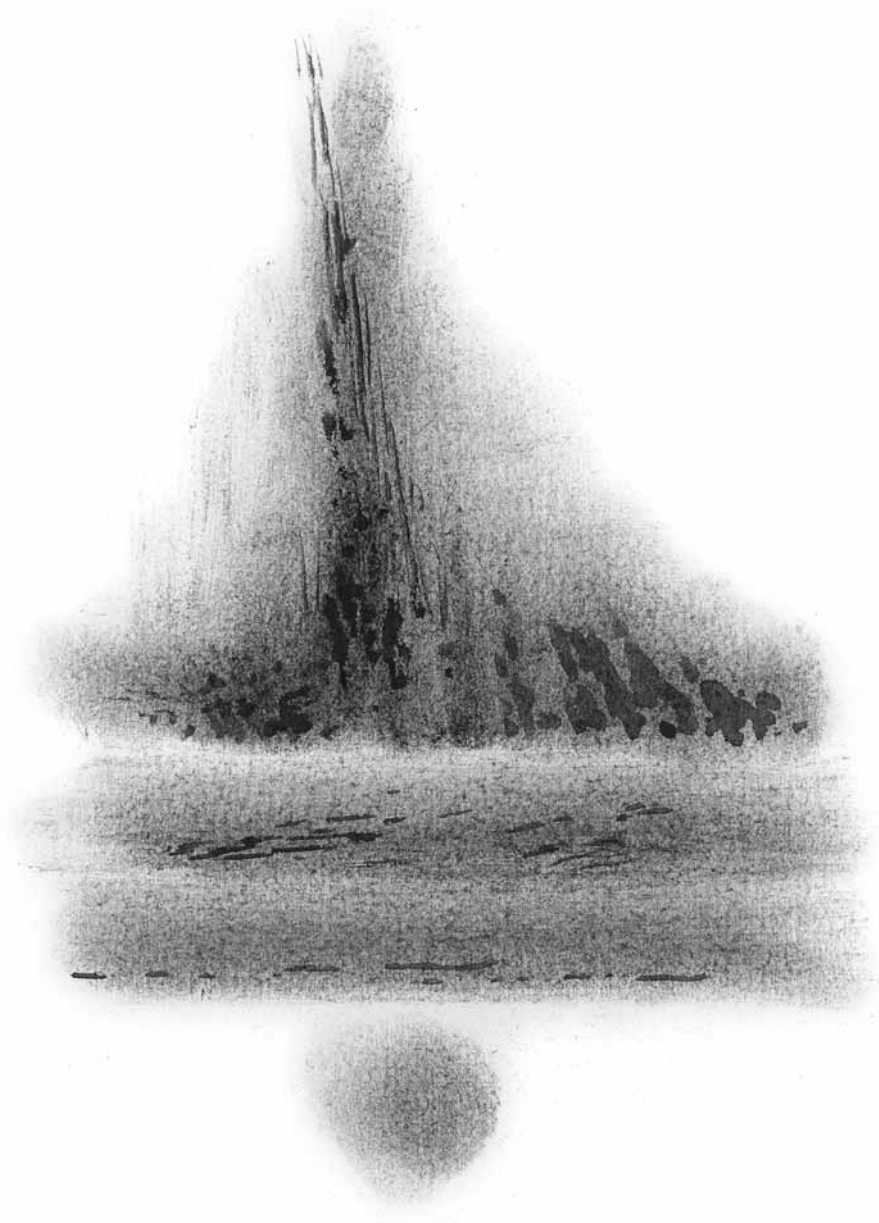
Len pokoj a mier
vaším búšiacim srdciam.
V rytme prírody.

Kvokanie

Jastrabie vajcia
žijú z minulých vojen.
Ktosi ich vracia.

Pramienky a vrásky

Pršteky vnúčať
pohladia zmrznutú tvár.
Ticho slnečné!

Tichá

Nezaplakal vták.
Nepočul som vzdych stromu.
Tajomná je smrť.

V hŕine/vo mne

Stresce ťa pán Boh!
Nie On, vy veľmi chcete.
V mene dobrého.

Stará mať

Nebola nikde.
Tak prešla dlhý život.
Časy vojnové.

Spontánne

Tráva, úľ, kvety,
radosť sa sama množí.
Neprojektuj, ži!

Manažér

Tiež stavia plán, uf!
Dôležitú zbytočnosť
o pocitoch múch.

2015

Guľa nabitá
mysľami – len vybuchnúť.
Sipí ventil slov.

Pravda politika

Keď sa nestriela,
poďme do čela. Potom
sa ukryť vzadu.

Prestupovanie

Večer umieram.
Ráno vstúpim do tela
a šibnem Ego.

Vypriahanie

Telo mi vraví:
som už pomalé, no ty
si už voľne leť!

Ťahanie za nohy

Sloboda je stav
vysoko nad kastami.
Ziď sem! Kričia mi.

Otázka

Forma nemá tvár.
Len či je tvar človeka
tvárou obsahu!

Vtáčie referendum

Čo budeš spievať,
na akej vetve a s kým,
šepnú ti „svätí“.

Dar

Vezmi si ten dar,
veď koľkí nedosiahli
pokoj samoty.

Enviroment

Ludské neticho
rozbíja harmóniu
kozmu, duše, mňa...

Vášeň

Obnieť môj oheň,
keď aj teba zachváti,
kto ma zahasí?

Deväť detí

Traja synovia,
tri ruže medzi nami,
a troch vnukov mám.

Na cestu

Zvoľ si ľahký krok.
Dar, čo vojde do dlane,
si prečítam rád.

Reč ticha

Mlčali sme a
nesmierny vesmír čítal
z našich štyroch rúk.

Večne

Všetko živé má,
čo potrebuje. Človek?
Hľadá, čo nie je.

Kto si namýšľa

Nie krasojazdec!
Si krívajúcim chodcom
bez cesty iných.

Očakávanie

Atlant drží Zem.
Kedy vykročí a kam?
Vyzerám z dverí.

Epilóg

I ja som vesmír,
vedomý si vedomia
aj svojho bytia.

Dar ticha /Doslov/

Len málokomu v slovenskej literatúre sa podarilo doteraz využiť „neslovenský“ (ak tak možno povedať) básnický útvar tak, aby sa čitateľsky (esteticky, myšlienkovy) „udomácnil“ v našom videní, aby sme ho prestali vnímať ako „nenás“, prípadne aby sme ho vôbec prestali vnímať (ako tvar) a zamysleli sa najmä nad jeho odkazom.

Haiku má v slovenskej (aj európskej) literatúre – zdá sa – ustlané na ružiach („...je predmetom napodobňovania v európskych literatúrach.“ /F. Štraus/), no až také jednoduché to nie je. Sú totiž texty, ktoré samy seba ľahko vyvrátia, keď na svojho autora prezradia, že sa nepokúša zmocniť tvaru, ale v ňom iba vidí ľahšiu cestu odporu (žiaľ, spravidla takému autorovi jeho vlastný text kladie odpor). Veď čo to už je sedemnásť slabík uložiť tak, aby boli (zrazu!) básňou! Nuž, nič. Ale treba aj to nič vedieť, a to dobre, lebo v nešikovných rukách sa aj ten najdokonalejší nástroj mení na bezcenný (to v lepšom prípade), ba nebezpečný predmet, ktorý býva (v oboch prípadoch) iba na škodu.

Ak pripomenieme jedného či dvoch majstrov, ktorí haiku (predovšetkým) pochopili a dali mu aj v našom jazyku silu a schopnosť osloviť, tak jedným z nich bude majster Ján Zambor a hneď po ňom autor práve predložených, prečítaných veršov Miroslav Bartoš.

V ich rukách táto forma zrazu nie je cudzia. Vie potvrdiť (i vyvrátiť) silu a schopnosť nášho jazyka, potvrdiť talent, ktorým si autor podmaní tvar, aby ním vyslovil obsah. A ešte aký obsah! Bartoš pomenúva (oslavuje) múdrosť života, vyznáva sa zo smädu po ňom a neváha vyslovovať pravdy i vlastné tézy, ktoré nevnučuje, len ponúka.

Zovretosť tvaru haiku podsúva aj takému slovom mocne vládnuceму básnikovi, akým Bartoš bezpochyby je, aby využil dnes už zabúdanú elipsu. Jeho elipsy sú priezračné a odzbrojujúco zrozumiteľné. Tam niet miesta na záhadné zatvárenie sa, že tomu či tomu „nerozumiem“. Niet čomu nerozumiieť, dokonca ani obrazom, ktoré akoby (ako maliar) načrtával. Robí to pomocou alúzií: *Nesieme telá / a hľadáme si dušu. / Na krížnych cestách. (Ťažké); Vysekám ťa z púť! / Dláto v skvostnom mramore. / Utekáš mi, Rút! (Sochár).*

Bartošove haiku prichádzajú v čase autorovej završenej filozofickej zrelosti. Obraz nepôsobí zdanlivo, nepôsobí snovo. Hoci je snom, pôsobí presvedčivo, až na samú hranicu hmatateľnej skutočnosti: *Svit rannej hviezdy / hasne mi pred očami. / Potápam sa v hmle. (Za oknom).*

Možno aj autorovo uvažovanie o básnickom tvare, ktorému zveril svoje obrazy, odkazy, videnia, vidiny i sny, svoje presvedčenia i apely, bolo trošku príčinou, prečo sme hneď na začiatok vyslovili skepsu okolo udomácnenia sa haiku v širšom meradle v slovenskej pôvodnej poézii. A prečo sme obratom z tejto skepsy vyčlenili popri spomenutom Zamborovi aj Bartoša, ktorý o haiku uvažuje aj takto: *K haiku vedie pulz / pokojného srdca a / svit vzdialených slnc.* (Poznatok); *Sedemnásť slabík. / Pridlhé na ozvenu, / dosť na vyznanie.* (Haiku). K citovaným by sme ešte mohli priradiť viaceré texty (Plesanie, Skvelý model, SMS a i.).

Všednosť, ako ju básnik vidí a núka, má napriek svojej podstate aj mnohé zvláštnosti a autor nás upozorní, že by sme si ich mohli (mali) všimnúť: *Bukový oheň / ľudie hore komínom / snehu o lete.* (Čas bukového ohňa). A mohli by sme si všimnúť (alebo aspoň niekedy pripomenúť) aj vlastnú malosť (Haikobájka).

Popri „vážnom“ tóne sa autor nevyhne ani ľúbostnej (nie žeby nebola vážna) či rovno erotickej (nebodaj tiež nie nevážnej) téme a obe trošku odlahčí láskavo úsmevným nadhľadom: *Súmrak sa skláňa. / V tichom svetle vstávam. / Tebou zažatý. (Ty); Slnečné lúče / okolo tvojich očí. / Moja obloha. (Lúbená); Teraz vystúpi / pohyb kriviek na vrchol. / Zrak sa mi opil. (Tanečnica); Patríš mi, milá, / ale až po súmraku. / Ako moje sny. (Čarodejná noci).*

Na dvojnásobok by sa nám rozrástla táto úvaha, ak by sme chceli len vymenovať a príkladmi doložiť všetko, čo do útleho sedemnásťslabičného trojveršia vie básnik uložiť (aforizmus, dialóg, drámu, dej, krajinku, celú škálu citov, pocitov, vnemov, ale aj apel, otázku, pohyb, prírodný úkaz, živel atď. atď.).

Nechajme tvorcovi tajomstvo trinástej komnaty, v ktorej jeho verše vznikali a vznikajú. Vedeli by sme si to predstaviť, no už sa nám povážlivo úži priestor na špekulácie. Dve stovky rýdzich kamienkov, aké môže nájsť len očistená a primerane poučená duša. Navlečené sú na šnúre skúseností niekoľkých desaťročí. Skúseností s krásou i bolesťou, láskou i utrpením, prírodou i ľudským vstupovaním do jej odvekých zákonov. Môžeme ich pokladať za dar (dar ticha) a ozdobiť sa nimi ako náhrdelníkom, môžeme ich preberať v prstoch ako ruženec, môžeme ich dokonca podať aj ďalej, komukoľvek. No nemôžeme ponúknuť dar neprijať.

Peter Mišák

Básnik, výtvarník, esejista, publicista, pedagóg Miroslav Bartoš sa narodil 18. septembra 1949 v Ružomberku. Vyštudoval Strednú priemyselnú školu drevársku v Spišskej Novej Vsi (1969). Vzťah k literatúre a výtvarnému umeniu ho podnietil pokračovať v štúdiu na Filozofickej fakulte v Prešove Univerzity P.J.Šafárika v Košiciach (1969 – 1974). Počas svojej životnej cesty pracoval ako redaktor, múzejník, pedagóg, kurátor. Žije a tvorí v Hornej Štubni.

Vydané publikácie: V letokruhu (1976), S vami (1985), Kto ťa pohladí (2003), Anna (2006), Obíd' svoj deň (2007), Solitudo, trochu soli tu do veršov (2009), Radosť, keď mi dáš znamenie (2012), Ružový akt (2015).

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'M Bartoš'. The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the end.

Ticho rúk

© Miroslav Bartoš 2015

Ilustrácie © Miroslav Bartoš 2015

Doslov © Peter Mišák 2015

Redaktorka publikácie: Slávka Sudorová

Dizajn knihy: Peter Bartoš

Grafická a technická úprava: Peter Anderovský

Tlač: Vegaprint, s.r.o., Mošovce

Vyšlo vlastným nákladom autora.

Prvé vydanie

ISBN 978-80-972057-2-0

